

Ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna
Wydział Teologiczny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

**Ocena dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej
o. dra Jerzego Brusily OFMConv
ubiegającego się o stopień naukowy doktora habilitowanego nauk teologicznych**

1. BIOGRAFIA NAUKOWA

O. dr Jerzy Brusilo, kapłan Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych, urodzony 5 stycznia 1961 r. w Wałbrzychu, jest absolwentem Wyższego Seminarium Duchownego OO. Franciszkanów w Krakowie. Magisterium uzyskał w 1988 r. na Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie (obecnie UPJPII) na podstawie pracy pt. *Kaznodziejstwo o. Alberta Wojtczaka (1907-1962) franciszkanina. Próba charakterystyki*, napisanej pod kierunkiem o. dra Bonawentury Urbana OFMConv.

W latach 1992-1996 odbył studia licencjackie z zakresu teologii moralnej na Wydziale Teologicznym PAT w Krakowie, uwieńczone uzyskaniem tytułu licencjata teologii po przedłożeniu dysertacji pt. *Chrześcijański sens cierpienia a przeciwbólowe działania medycyny*, której promotorem był ks. prof. dr hab. Krzysztof Szczygieł. Po licencjacie kontynuował studia doktoranckie (1996-1998). W roku akademickim 1998/1999 odbył roczny kurs bioetyki w USA w National Catholic Bioethics Center (Boston, MA).

W 2001 r. o. dr J. Brusilo otworzył przewód doktorski i przystąpił do przygotowywania dysertacji doktorskiej, prowadząc równocześnie wykłady w Instytucie Bioetyki PAT. W 2003 r. obronił rozprawę doktorską pt. *Lekarz wobec kresu życia - w nauczaniu Kościoła i dokumentach laickich*, której promotorem był ks. prof. dr hab. Krzysztof Szczygieł, a recenzentami: ks. prof. dr hab. Jan Kowalski (PAT) i ks. dr hab. Paweł Bortkiewicz (UAM). Aktualnie o. dr J. Brusilo jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Teologii Praktycznej UPJPII w Krakowie.

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć i dorobku osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego par. 1 określa, że kryteria oceny i osiągnięć dorobku habilitanta obejmują jego osiągnięcia naukowo-badawcze, współpracę międzynarodową, dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz uzyskane nagrody.

II. OCENA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-BADAWCZYCH

Przesłany mi materiał dokumentacyjny zawiera *autoreferat* o. dra J. Brusily omawiający zakres badań i dorobek naukowy oraz działalność dydaktyczną Habilitanta z okresu po uzyskaniu stopnia doktora nauk teologicznych, wykaz publikacji naukowych, popularyzatorskich, recenzji i redakcji książek, referatów wygłoszonych na sympozjach krajowych i zagranicznych, udział w zespołach eksperckich, członkostwo w międzynarodowych i krajowych towarzystwach naukowych oraz wykaz otrzymanych nagród i udział w promowaniu kadry naukowej.

Wśród pozycji książkowych Habilitant wymienia opublikowany doktorat i rozprawę habilitacyjną. Może poszczycić się także bogatym zestawem rozpraw naukowych w formie artykułów w liczbie 26. Ponadto opublikował 7 referatów, 4 hasła encyklopedyczne, 8 tekstów publicystyczno-popularyzatorskich, 9 recenzji wydawniczych i eksperckich. Ma na swoim koncie 15 redakcji książek i serii wydawniczych. Wygłosił też 17 referatów i prezentacji na sympozjach naukowych.

1. Rozprawa habilitacyjna

Zasadniczą publikację w dorobku naukowym o. dra J. Brusily stanowi monografia pt. *Teologia praktyczna i ekologia. Wprowadzenie historyczne do idei „sacrum i przyroda”*, Wydawnictwo Naukowe UPJPII, Kraków 2015, ss. 252, ISBN 978-83-7438-478-0. Jest ona jego głównym osiągnięciem naukowym po uzyskaniu stopnia doktora. Najogólniej rzecz ujmując, w dysertacji tej Autor stara się zaprezentować w szerokim historycznym znaczeniu relację teologii pastoralnej do ekologii rozumianej też szerzej jako przyrodoznawstwo i nauki biologiczne. Stawia pytanie: „Czy rzeczywiście można w historii znaleźć inspirację do współczesnego uzasadnienia praktycznej teologii ekologicznej?” (s.12). Co więcej, Habilitant traktuje swoją monografię jako kontynuację wcześniejszego bloku badawczego, jakim jest projekt *sacrum i przyroda*. I ma ona ukazać, jak cała historia teologii i ekologii zapowiada ideę *sacrum i przyroda*, oraz jak ta idea jest realizowana w praktyce duszpasterskiej i w nauczaniu Kościoła w świecie współczesnym. Trzeba też zaznaczyć, że Habilitant stara się zachować proporcje w prezentowaniu treści dotyczących teologii pastoralnej i ekologii.

Pełne opracowanie podjętej problematyki ujmuje aż w dziesięciu rozdziałach (s. 13-220). Poprzedzone są one *wstępem* (s. 5-12). Całość zamyka podsumowujące *zakończenie* (s. 221-228), zestawienie *bibliografii* (s. 229-244) i *streszczenie* w języku angielskim (245-248). We *Wstępie* Autor uzasadnia wybór tematu. Powołuje się przy tym na pozamerytoryczny

argument wyboru, jakim jest uczczenie zbliżającego się ćwierćwiecza zrodzonej w krakowskim środowisku naukowym idei *sacrum i przyroda*. Jego też zdaniem żadna inna dyscyplina teologiczna nie jest do kwestii ekologicznej bardziej przystosowana niż teologia pastoralna. Można się zgodzić z tym przekonaniem, ale z małym zastrzeżeniem. Są jeszcze bowiem inne dyscypliny teologiczne, które z powodzeniem podejmują problematykę ekologiczną, jak choćby teologia moralna czy katolicka nauka społeczna. Habilitant przytacza także szereg argumentów przemawiających za tym, że teologia pastoralna i ekologia powinny iść razem, gdyż są bliskie sobie dlatego, że powstały mniej więcej w tym samym czasie, mają podobną metodę i praktyczny charakter, podobny przedmiot i zakres badań. Są to niewątpliwie słuszne spostrzeżenia i mogą przyczynić się do zbliżenia i efektywnej współpracy teologów i ekologów.

Autor zaznacza, że niniejsza monografia jest pierwszą częścią szerszego opracowania, które będzie się składać z trzech tomów. Zatem ten pierwszy ma charakter historyczny, drugi poświęcony będzie tematyce ekologicznej zawartej w posoborowym nauczaniu Kościoła i wreszcie tom trzeci uwzględni przesłanie encykliki *Laudato si* i osiągnięcia ekologii XXI wieku. Takie rozbudowane i wieloaspektowe ujęcie problematyki ekologicznej zasługuje bez wątpienia na duże uznanie i świadczy jednocześnie o nowatorskim podejściu do zagadnienia. Po tych istotnych uwagach wprowadzających Habilitant przechodzi do przedstawienia zasadniczego tematu, omawiając zawartość poszczególnych rozdziałów.

O. dr J. Brusilo w pierwszym rozdziale pracy wskazuje właśnie na liczne analogie i podobieństwa między teologią praktyczną a ekologią. W drugim i trzecim opisuje starożytne i średniowieczne odniesienia chrześcijaństwa do przyrody. Z kolei w czwartym i piątym rozdziale analizuje nowożytną relację teologii i nauk przyrodniczych. W rozdziale szóstym omawia naukową teologię pastoralną i ekologię we współczesnym rozumieniu. Rozdziały siódmy i ósmy dotyczą stanu teologii katolickiej i rozwoju ekologii w XX wieku do czasu Soboru Watykańskiego II, a rozdziały dziewiąty i dziesiąty przedstawiają teologię Soboru Watykańskiego II w pośrednim odniesieniu do wątków przyrodniczych, albowiem Sobór ten nie używa wprost terminu „ekologia. Podsumowujące ujęcie rezultatów i uogólnień wynikających z przeprowadzonej analizy Autor przedstawia w *Zakończeniu*, inicjując jednocześnie dalsze perspektywy badawcze.

Należy przyznać, że o. dr J. Brusilo podjął w rozprawie habilitacyjnej nowe zagadnienie badawcze. Dotąd przedmiotem jego badań, co widać m.in. w wielu artykułach, była wprawdzie również problematyka ekologiczna, ale tym razem podjął tematykę ekologiczną w ujęciu historycznym i z punktu widzenia teologii pastoralnej, a więc temat

merytorycznie nowy, choć w jakiś sposób związany z poprzednim. Temat nowy nie tylko w kręgu jego osobistych zainteresowań, ale także w ujęciu obiektywnym. Brak bowiem, jak dotąd, opracowań z zakresu teologii moralnej i pastoralnej podejmujących tę problematykę. Dlatego trzeba podkreślić, że rozprawa habilitacyjna o. dra J. Brusily jest dziełem nowatorskim. Usystematyzowanie tego, co na ten temat już powiedziano, i ujęcie zagadnienia całościowo, z uwypukleniem punktów styčných w relacji teologia - nauka, jest bez wątpienia poważnym wkładem w rozwój polskiej, i nie tylko, teologii praktycznej. Z tego też względu recenzowana rozprawa zasługuje na uznanie.

Należy jednak żałować, że Habilitant nie dopracował swojej monografii pod względem formalnym. Język publikacji jest zasadniczo komunikatywny, choć Autor używa czasem stylu wypowiedzi sformułowanych w pierwszej osobie liczby mnogiej, co nadaje niektórym fragmentom tekstu formę kazania i eseju (zob. s. 9, 28, 199, 205-206, 208-209, 224). *Bibliografia* podana przez Habilitanta mogłaby być podzielona przynajmniej na dwie części, mianowicie *nauczanie Kościoła i literaturę przedmiotu*, jest to przecież rozprawa z teologii. W zestawieniu bibliografii brak też kilku ważnych dla tematu pozycji, takich jak np. M. Wyrostkiewicz, *Ekologia ludzka. Osoba i środowisko z perspektywy teologicznomoralnej*', wyd. KUL, Lublin 2007; W. Bołoz, *Kościół i ekologia. W obronie człowieka i środowiska naturalnego*, Wydawnictwo Homo Dei, Kraków 2010). Liczne przypisy są merytorycznie poprawne. Szkoda tylko, że w niektórych z nich teksty źródłowe Autor cytuje, powołując się na opracowania, a nie na teksty oryginalne (zob. rozdział VIII i X). Zabrakło też podsumowań w rozdziałach VII, VIII i IX.

Mimo niewątpliwych usterek i niedociągnięć rozprawa wnosi wiele informacji i z pewnością będzie cytowana w przyszłych pracach zajmujących się problematyką rozwoju teologii pastoralnej i ekologii. Odpowiada ona w pełni kryteriom rozprawy habilitacyjnej, przede wszystkim dzięki „zagospodarowaniu” nieuprawianego dotychczas pola naukowych dociekań w ramach teologii pastoralnej. Recenzowana rozprawa świadczy zarówno o wrażliwości o. dra J. Brusily na aktualne wyzwania pod adresem ekologii, jak i o jego dużej erudycji i kompetencji w omawianej dziedzinie. Czytając rozprawę, czuje się głębokie zatroskanie Habilitanta o odpowiedzialność człowieka za przyrodę. Zatroskaniu temu towarzyszy nadzieja, że dzięki zintegrowanej ekologii ludzkiej relacja człowiek - przyroda i Kościół - świat będzie szansą dla naturalnego środowiska przyrodniczego teraz i w przyszłości.

2. Ocena dorobku naukowego poza głównym osiągnięciem habilitacyjnym

Omówiona monografia stanowi jedynie część dorobku naukowego o. dra J. Brusili z gromadzonego po uzyskaniu stopnia doktora. Jest on bowiem jeszcze autorem 33 publikacji naukowych z lat 2003-2014. Większość z nich ukazała się w recenzowanych pracach zbiorowych (20) pozostałe w punktowanych czasopismach medycznych („Przegląd Lekarski” [6p], „Medycyna Praktyczna” [4p], „Advances in Clinical and Experimental Medicine” [15p], „Episteme: Czasopismo Naukowo-Kulturalne” [4p]), przyrodniczych („Annals of Animal Science” [20p], „Życie Weterynaryjne” [4p], „Zeszyty Problemowe Nauk Rolniczych” [9p]) i teologicznych („W Nurcie Franciszkańskim”).

Analizując ten segment twórczości naukowej o. dra J. Brusili, należy stwierdzić, że zdecydowana większość publikacji skupia się na problematyce dotyczącej idei *sacrum i przyroda*. Sam Autor zaznacza w *autor eferacie*, że jego podstawowy dorobek naukowo-badawczy, organizacyjny i popularyzacyjny wypływa właśnie z tej idei, a także zmierza do jej pogłębienia i rozwinięcia. Analizując jego artykuły z tego zakresu, wyczuwa się, że jak wielką pasją podchodzi on do badanych kwestii. Potwierdzeniem tego są m.in. jego wyprawy naukowe do Nepalu, Tybetu i Iranu, nie wspominając krajowych wypraw do ogrodów botanicznych i parków narodowych. Co więcej, realizację tematów badawczych łączy on z organizowaniem krajowych i międzynarodowych seminariów naukowych. Taki zapał badawczy jest godny zauważenia i polecenia.

W nurcie tematów badawczych związanych z ogólną ideą *sacrum i przyroda* przedstawianą w poszczególnych artykułach o. dr J. Brusilo zajmuje się m.in. koncepcją ogrodu w wymiarze botanicznym, biblijnym, kulturowym, etycznym i ekologicznym. Interesuje go zwłaszcza rozumienie symboliki drzewa w różnych religiach świata, aż po teologiczne znaczenie chrześcijańskiego „Drzewa Krzyża”. Zajmuje się także teologią przyrody w buddyzmie i islamie udokumentowaną badaniami w Iranie, Tybecie i Himalajach.

O. dr J. Brusilo podejmuje w swoich artykułach także kwestię antropologii i teologii w odniesieniu do ochrony przyrody. Przedstawia koncepcję ekologii w nauczaniu Jana Pawła II. Podaje ogólne założenia chrześcijańskiej ekologii. Stara się także od strony praktycznej zwrócić uwagę na realizację etyki w ekologii w różnych formach turystyki religijnej i pielgrzymkowej. Jako franciszkanina interesuje go także historyczny rozwój relacji między teologią i przyrodą w życiu braci z jego zakonu.

Realizując ideę *sacrum i przyroda*, o. J. Brusilo podejmuje także problem ochrony zwierząt z uwzględnieniem wymiaru teologicznego. Zaś zagadnienie ochrony przyrody

ukazuje w świetle założeń wielkich religii świata. Stara się ukazać fundamenty religijnego podejścia do świata roślin, zwłaszcza z punktu widzenia buddyzmu tybetańskiego, islamu i nauczania Magisterium Kościoła katolickiego. Interesują go także neolityczne źródła ochrony przyrody.

W polu naukowych zainteresowań o. dra J. Brusily znajdują się także takie zagadnienia, jak etos powołania i zawodu weterynaryjnego, antropologiczne pułapki w podejściu ludzi do zwierząt, propozycja właściwej relacji zwierzę - lekarz weterynarii opartej na trzech postulatach: kontemplacji, produkcji i symbiozy. Interesująca jest jego koncepcja dotycząca tzw. *ubóstwa ekologicznego*. Autor jest zdania, że integralna wizja ubóstwa ekologicznego przeciwstawiona współczesnemu kryzysowi środowiska naturalnego ma pomóc w duchowej i materialnej odnowie człowieka i świata.

Poza głównym nurtem badawczym dotyczącym realizacji idei *sacrum i przyroda* o. J. Brusilo jest otwarty także na inne perspektywy badawcze z zakresu teologii moralnej i teologii pastoralnej. Interesuje go żywo zagadnienie postaw lekarza toksykologa w trudnej pracy z samobójcami, narkomanami i osobami uzależnionymi od środków odurzających, a także analiza udziału rozumu i wolnej woli w uzależnieniu od palenia tytoniu. Zajmuje się także oceną działań całej toksykologii klinicznej pod kątem antropologii filozoficznej i etyki personalistycznej. Nie jest mu obcy problem ludzkiego cierpienia, zwłaszcza w aspekcie personalistycznym i duchowym, jako istotna część każdego pacjenta jako osoby ludzkiej. Nie boi się także podejmowania trudnych tematów, takich jak zasady badań klinicznych na dzieciach jako szczególnej grupie badawczej w medycynie, ocena etyczna żywności modyfikowanej genetycznie czy też kryzys techniki, jako zagrożenie natury ludzkiej.

Dowodem aktywności naukowej o. J. Brusily jest także uczestniczenie w 2013 r. w projekcie badawczym nt. „Sprawiedliwość w opiece zdrowotnej”, finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki w ramach konkursu *Maestro*. Efektem realizacji tego projektu są dwa artykuły zamieszczone w Internecie dotyczące sprawiedliwości w opiece nad chorym w Starym i Nowym Testamencie oraz sprawiedliwości w dokumentach Kościoła katolickiego dotyczących opieki paliatywnej.

Podsumowując, trzeba wyraźnie stwierdzić, że ten dział dorobku o. dra J. Brusily należy ocenić pozytywnie. Habilitant konsekwentnie realizuje główny nurt badawczy dotyczący idei *sacrum i przyroda*. Dzięki temu może być uznany za specjalistę w tej dziedzinie. Jego badania cechuje interdyscyplinarność. Podejmuje w swoich pracach zarówno wątek z zakresu botaniki, zoologii, medycyny, bioetyki, jak i wątek teologicznomoralny

i

pastoralny. Z wyników jego badań mogą zatem korzystać przedstawiciele różnych dyscyplin naukowych. To na pewno bardzo dobrze, gdy teolog może stać się autorytetem w kwestiach etyczno-moralnych dla przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych. I za to należy się Habilitantowi duże uznanie. Wszystkie publikacje są dopracowane od strony merytorycznej i formalnej.

3. Wystąpienia naukowe i organizacja konferencji naukowych

Kolejną sprawą, która pozwala na pozytywną ocenę naukowej sylwetki o. dra J. Brusily, jest jego aktywny udział w 24 sympoziach i konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Podczas 14 sesji i konferencji wygłaszał referaty poświęcone, najogólniej mówiąc, problematyce bioetycznej, moralnoteologicznej i pastoralnej. Siedem z nich zostało opublikowanych w materiałach pokonferencyjnych. W pozostałych konferencjach jego udział też był aktywny i polegał na zabieraniu głosu w dyskusji i prezentacji osiągnięć swojego ośrodka naukowego. Były to konferencje o zasięgu ogólnopolskim, z których 11 odbyło się w Krakowie, 6 w Warszawie, miejsce czterech pozostałych to Gródek nad Dunajcem, Osieczany, Niepokalanów i Mikstat k/Ostrowa Wielkopolskiego. Na szczególną uwagę zasługuje jego aktywny udział w trzech konferencjach międzynarodowych, które miały miejsce w Teheranie i Canterbury (2).

O. dr J. Brusilo ma także na swoim koncie udział w komitetach organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych. Jest współorganizatorem XIX i XXI Międzynarodowego Seminarium *sacrum i Przyroda* organizowanego przez Katedrę Teologii Pastoralnej Szczegółowej UPJPII i Grekokatolicki Wydział Teologiczny Uniwersytetu w Presowie na Słowacji (23-24 IX 2011 r. i 27-28 IX 2013 r.). Współorganizował także z ramienia swojej Katedry oraz Krajowego Duszpasterstwa Lekarzy Weterynarii cztery konferencje naukowe w Krakowie i w Mikstacie k/Ostrowa Wielkopolskiego.

4. Recenzje i prace redakcyjne

Ważną pozycję w dorobku naukowym o. dra J. Brusily stanowi recenzja książki P. Singera pt. „Wyzwolenie zwierząt” (Warszawa PIW 2004), a także przedstawienie Stanowiska UPJPII w Krakowie dotyczące projektu ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych i edukacyjnych z 21 I 2014 roku w ramach konsultacji społecznych Forum Szkół Wyższych. Ponadto w ramach członkostwa w Komisji Bioetycznej Collegium Medicum UJ w Krakowie przygotował sześć opinii do wniosków

badawczych dotyczących tematyki społeczno-religijnej. Jest to dowodem na dobre przygotowanie o. J. Brusily w zakresie bioetyki i teologii moralnej oraz jego rzeczowe i merytoryczne podejście do poruszanych w książce i w projektach zagadnień.

Na osobną uwagę zasługują prace redakcyjne o. dra J. Brusily. Jest on redaktorem dwóch prac zbiorowych będących opublikowaniem materiałów z sympozjów. Ponadto samodzielnie redaguje serię wydawniczą „Prace i Sympozja”. Dotychczas ukazało się 12 tomów. Większość z nich opatrzył wstępem. Na szczególne uznanie zasługuje zebranie przez niego i zredagowanie zbioru dokumentów Kościoła katolickiego wydanych w serii: *W trosce o życie. Wybrane dokumenty Stolicy Apostolskiej*, t. II, red. J. Brusilo, Tarnów 2012, ss. 616; ISBN 978-83-733291-2-6. Jest to bardzo cenna pozycja umożliwiająca łatwe dotarcie ogółowi czytelników do nauczania Kościoła na temat wartości i nienaruszalności ludzkiego życia. W tej pracy pomogło bez wątpienia Habilitantowi duże doświadczenie w zakresie pracy redakcyjnej. W latach 2009-2011 pełnił bowiem funkcję dyrektora Wydawnictwa Naukowego UPJPII. Dokonał wówczas reorganizacji Wydawnictwa, zwiększenia liczby pracowników etatowych, usprawnienia procedur wydawniczych i nawiązał roboczy kontakt z wydawnictwem watykańskim *Libreria Editrice Vaticana*. Z powodzeniem można zatem uznać tę część dorobku o. dra J. Brusily za wystarczającą w kontekście postępowania habilitacyjnego. Spełnia bowiem w zakresie osiągnięć naukowo badawczych w obszarze nauk teologicznych wymogi *Rozporządzenia* MNiSW z dnia 1 września 2011 r. art. 4, p. 1 i 8.

III. DOROBK DYDAKTYCZNY I WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA ORAZ UPOWSZECHNIANIE BADAŃ

Świadectwem twórczej aktywności o. dra Jerzego Brusily są nie tylko publikacje naukowe, prace redakcyjne i referaty wygłaszane na sympozjach naukowych krajowych i zagranicznych, ale także jego aktywność dydaktyczna, współpraca międzynarodowa i działalność organizacyjna.

1. Dorobek dydaktyczny

O. dr J. Brusilo 1 października 1996 r. został zatrudniony w wymiarze *Vietatu* na stanowisku asystenta w Międzywydziałowym Instytucie Bioetyki PAT w Krakowie. Od 1 października 2004 r. do chwili obecnej pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Teologii Pastoralnej Szczegółowej w Instytucie Teologii Praktycznej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Prowadzi wykłady i ćwiczenia z teologii pastoralnej oraz ćwiczenia z metodyki pracy naukowej na Wydziale Teologicznym dla alumnów Wyższego Seminarium

Duchownego Archidiecezji Krakowskiej i studentów świeckich. Równocześnie prowadzi wykłady monograficzne dla studentów kierunku Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej i Podyplomowych Studiów z Bioetyki na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Wykłady poświęcone są zagadnieniom z pogranicza teologii pastoralnej i współczesnych problemów społeczno-kulturowych, a także bioetyki, ekologii i teologii moralnej. Od 2008 roku do dziś wykłada także teologię pastoralną w Wyższym Seminarium Duchownym Franciszkanów im. Św. Maksymiliana M. Kolbe w Krakowie.

Poza tym od 6 lutego 2004 r. o. dr J. Brusilo prowadzi zleczone wykłady monograficzne z etyki i bioetyki na Wydziale Biotechnologii i Ogrodnictwa Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, od 1 października 2008 r. także na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt tegoż Uniwersytetu, a od 18 czerwca 2013 r. w Uniwersyteckim Centrum Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Jagiellońskiego i ostatnio od 25 marca 2015 r. również na kierunku Bioinżynieria Zwierząt na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Habilitant ma także udział w promowaniu młodych kadr naukowych. W latach 2007-2011 w ramach zajęć dydaktycznych na Wydziale Teologicznym UPJPII i w Wyższym Seminarium Duchownym OO. Franciszkanów w Krakowie prowadził seminarium naukowe z teologii pastoralnej. Dotychczas pod jego kierunkiem powstały 4 prace magisterskie. Warto odnotować także opiekę naukową nad studentami z zagranicy przebywającymi na UPJPII w Krakowie w ramach programu *Erasmus*, co wiąże się m.in. z prowadzeniem zajęć w języku angielskim z teologii pastoralnej w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Prowadzi także tutoring z teologii moralnej. Ten segment działalności naukowej o. dra J. Brusily należy ocenić zdecydowanie pozytywnie.

2. Współpraca międzynarodowa

W działalności naukowej o. dra J. Brusily zaznacza się wyraźnie jego zaangażowanie we współpracę z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Poza publikacjami w czasopiśmie obcojęzycznych oraz głosem w dyskusjach na sympozjach zagranicznych należy także wspomnieć o tym, że jest on współorganizatorem dwóch seminariów naukowych, które odbyły się w Presowie na Słowacji. W kontekście współpracy międzynarodowej Habilitanta warto wspomnieć także o jego pobycie w roku akademickim 1998/1999 na kursie szkoleniowym w Stanach Zjednoczonych w The National Catholic Bioethics Center, Boston

(MA). Kurs ten ukończył certyfikatem z dn. 21 maja 1999 r.

Dowodem obecności Habilitanta w międzynarodowym środowisku akademickim są wymienione przez niego w *autoreferacie* wskaźniki naukometryczne, określające jakość dorobku publikacyjnego. I tak, sumaryczny *impact factor* publikacji naukowych według listy *Journal Citation Reports* (JCR) zgodnie z rokiem opublikowania wynosi: 0,613, z kolei liczba cytowań publikacji według bazy *Web of Science* (WoS) stanowi: 3, a Indeks Hirscha według bazy *Web of Science* (WoS) równa się: 1. Natomiast liczba punktów za publikacje w punktowanych czasopismach wynosi: 82. Wskaźniki te potwierdzają, że o. J. Brusilo znany jest jako naukowiec w polskich i zagranicznych środowiskach naukowych.

3. Upowszechnianie badań

Na osobną uwagę zasługuje popularyzatorska działalność o. dra J. Brusily, która przyczynia się do upowszechniania badań naukowych. Jej wyrazem są cztery hasła encyklopedyczne zawarte w pierwszej polskiej katolickiej encyklopedii bioetycznej (*Encyklopedia bioetyki. Personalizm chrześcijański*, red. A. Muszala, wyd. II popr. i zmienione, Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne, Radom 2007), a także trzy artykuły dokumentujące osiągnięcia ważnych postaci w dziedzinie nauk teologicznych i promujące nauczanie kościelne. Ma na swoim koncie także 3 publikacje o charakterze publicystyczno-popularyzatorskim, drukowane na łamach „Galiczyjskiej Gazety Lekarskiej”, „Rycerza Niepokalanej” i „Biblioteki Kaznodziejskiej”.

Zakres działalności organizacyjnej Habilitanta obejmuje także pełnienie funkcji sekretarza naukowego Instytutu Teologii Praktycznej oraz sekretarza w Komisji Obrony Prac Doktorskich na Wydziale Teologicznym UPJPII w Krakowie. 18 czerwca 2015 roku jako sekretarz brał udział w komisji Wydziału Teologicznego UPJPII ds. wizytacji akredytacyjnej WSD Reformatów w Katowicach-Panewnikach.

Na podkreślenie zasługuje troska Habilitanta o doskonalenie własnego warsztatu naukowego, czego wyrazem jest jego uczestnictwo w programie Akademii *Artes Liberales*, eksperymentalnej formy kształcenia uniwersyteckiego. Prowadził dla tej Akademii seminarium z ramienia swojej Uczelni. Brał też udział w kilku szkoleniach organizowanych przez Medyczne Centrum Kształcenia Podyplomowego UJ w Krakowie oraz Collegium Medicum UJ i Szpital Uniwersytecki, a także organizowanych przez UPJPII w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowanego przez Unię Europejską.

O. dr J. Brusilo jest również żywo zaangażowany w prace na ogólnopolskim forum

duszpasterskim, które daje mu sposobność do upowszechniania naukowej wiedzy, zwłaszcza gdy pełni od 1996 r. posługę Krajowego Duszpasterza Lekarzy Weterynarii. Daje mu to możliwość organizowania cyklicznych spotkań w całej Polsce, jak i pracę na poziomie Okręgowych Izb Lekarskich, okolicznościowych spotkań w małych grupach i pracę z pojedynczymi pracownikami weterynarii w lecznicach, biurach i parafiach. Na zaproszenie Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej brał udział w organizacji konferencji „Etyka w weterynarii” (2004) i uczestniczył w pracach Komisji ds. Etyki i Deontologii Weterynaryjnej (2003), konsultując m.in. zapisy *Kodeksu Etyki Weterynaryjnej*, ogłoszonego na Krajowym Sprawozdawczo-Wyborczym Zjeździe Lekarzy Weterynarii w 2004 r. Bierze również udział w posiedzeniach eksperckich Komisji Bioetycznych, w których działa od 1999 r.

O. dr J. Brusilo angażuje się także w działalność wielu krajowych i międzynarodowych organizacji i towarzystw naukowych, takich jak: Międzynarodowe Towarzystwo Naukowe *Fides et Ratio*, Polskie Towarzystwo Bioetyczne, Stowarzyszenie Teologów Moralistów, Polskie Stowarzyszenie Pastoralistów, Franciszkańskie Towarzystwo Naukowe, Rada Naukowa czasopisma „W Nurcie Franciszkańskim”. To zaangażowanie w prace uczelni i na forum zewnętrznym świadczy o dyspozycyjności Habilitanta i jego naukowym zaangażowaniu. Świadczy też o dużym zaufaniu, jakim darzą go pracownicy naukowcy z różnych dyscyplin naukowych. Habilitant cieszy się także uznaniem studentów, dla których był tutorem i opiekunem rocznikowym. Nie dziwi zatem fakt, że o. dr J. Brusilo w 2012 r. otrzymał Nagrodę Rektora UPJPII za wybitne i twórcze osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, a także w 2009 r. decyzją Rady Wielkopolskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Poznaniu został uhonorowany Medalem Wielkopolskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej „*Amicus Veterinariae*” w Poznaniu, „w uznaniu szczególnych zasług dla środowiska zawodowego lekarzy weterynarii”.

Oceniając działalność dydaktyczną, współpracę międzynarodową i popularyzatorską o. dra J. Brusily, należy podkreślić, że tematyka i metoda prowadzonych przez niego wykładów znamionuje doświadczonego wykładowcę akademickiego. Godne podkreślenia jest jego aktywne zaangażowanie w prowadzenie wykładów. Na podkreślenie zasługuje jego otwartość na dyskusję. Prowadzone przez niego seminarium naukowe cieszy się dużym uznaniem studentów. Jako promotor jest kompetentny, wymagający a zarazem życzliwy. Napisane pod jego kierunkiem prace dyplomowe są solidnie przygotowane zarówno pod względem merytorycznym, jak i formalnym.

Należy także z uznaniem odnieść się do jego dotychczasowej wieloaspektowej działalności organizacyjnej i popularyzatorskiej, niezaprzeczalnych kompetencji i ogromnej

pracowitości. Z powodzeniem można zatem uznać tę część dorobku o. dra J. Brusily za wystarczającą w kontekście postępowania habilitacyjnego. Spełnia bowiem w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego w obszarze nauk teologicznych wymogi *Rozporządzenia* MNiSW z dnia 1 września 2011 r. art. 5, p. 2-3, 6-9 i 11.

IV. WNIOSEK KOŃCOWY

Biorąc pod uwagę cały dorobek naukowo-badawczy oraz dydaktyczny, popularyzatorski i organizacyjny, mogę stwierdzić, że o. dr J. Brusilo posiada kwalifikacje do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej. Cechuje go solidność i kompetencja, co pozwala oczekiwać kolejnych interesujących opracowań i analiz. Ponadto jest aktywnym i zaangażowanym w sprawy uczelni pracownikiem naukowym. Jego rozprawa pt. *Teologia praktyczna i ekologia. Wprowadzenie historyczne do idei „sacrum i przyrodo”* stanowiąca jego główne osiągnięcie naukowe po uzyskaniu stopnia doktora, pomimo poczynionych uwag i zastrzeżeń, odpowiada wymogom stawianym tego typu pracom dyplomowym i bez wątpienia stanowi „znaczący wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej” (*Ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach naukowych i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003. art. 17; Dz. U. nr 65 poz. 595*). Stawiam zatem wniosek do Rady Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie o dopuszczenie o. dra Jerzego Brusily do dalszych czynności postępowania habilitacyjnego.

ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna
Kierownik Katedry Teologii
Moralnej Szczegółowej Wydziału Teologicznego
UPJPII w Krakowie

Kraków, dnia 15 stycznia 2016 r.